

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ Блаженнішого Святослава

Високопреосвященним і Преосвященним владикам, всесвітлішим, всечеснішим і преподобним отцям, преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мир'янам Української Греко-Католицької Церкви

Христос воскрес!

На божественній сторожі Богонатхненний Авакум хай стане з нами

І покаже світлоносця-ангела, що ясно звіщає: Нині спасіння світові, бо воскрес Христос як всемогутній.

Пісня 4 Канону Пасхи

Дорогі в Христі!

Знову збираємося по всій Україні й на поселеннях, щоб привітати одне одного зі світлим празником Воскресіння Христового. Уже більше ніж рік ми проходимо особливу хресну дорогу і, можливо, по-людськи нам зараз непросто говорити про радість. Однак радість пасхальна походить не від людей, а від Бога! Сьогодні весь всесвіт оспівує Христову перемогу, Його подолання зла і смерті. «Це день, що його сотворив Господь, тож радіймо і веселімся в НІМ!»

(Закінчення на 2 сторінці)

На образ жінки

Вже більше року Україна спливає кров'ю. Гинуть чоловіки, жінки, діти, але найбільше живою смертю збрала серед активістів Майдану і продовжує збирати серед військовослужбовців на Донбасі. Вражає одна особливість в описуванні горя тих, хто втратив своїх близьких.

«Мета акції — донести правдиву інформацію про події на Сході України, про горе українських матерів, які втратили синів та про молодих хлопців, які стали інвалідами. Адже материнське горе не має національності, територіальних відмінностей і важить набагато більше, ніж будь-чий імперський амбіції» — писали у вересні організатори акції «Жінки України проти війни» в Житомирі. «Матері втратили своїх синів, дружини — чоловіків» — писалося після смерті волинян під Волновахою в травні. «Акцію солідарності з матерями, які втра-

тили своїх дітей, провів створений у Львові Комітет жіночого спротиву» — повідомлялося про ходу жінок в Києві, які 26 лютого 2014 року прийшли до Верховної Ради. Подібних текстів, в яких в засобах масової інформації говориться про біль матерів, котрі втратили синів — сотні.

Не інакше описують трагедію України ерархи. Глава УГКЦ Блаженніший Святослав в інтерв'ю Ватиканському радію сказав, що в листі, який у серпні скерував до папи

(Закінчення на 4 сторінці)

*З світлим Святим Воскресінням!
З днем, коли Христос Воскрес!
Щастя, радості, всім нам
Хай зішле Господь з небес!*

Усім читачам, кольпортерам та співтворцям «Благовіста» бажаємо благополуччя, великодньої радості та свяченої паски. Хай Воскреслий Ісус наділить Вас міцним здоров'ям та своїми ласками.

Митрополит Іван, Кир Володимир, Кир Євген
Редакція БЛАГОВІСТА

Христос Воскрес!

Воістину Воскрес!

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ Владик УГКЦ у Польщі

Всесвітлішим, всечеснішим і преподобним отцям, преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мир'янам Української Греко-Католицької Церкви у Польщі

*Світися, світися, новий Єрусалиме!
Слава бо Господня на тобі засяяла!
Радій нині й веселися, Сіоне,
А ти, чиста Богородице,
Втішайся воскресінням Сина твого.
(пісня 9 Канону Пасхи)*

**Христос Воскрес!
Дорогі в Христі!**

Христос наша Пасха

Вибраний народ, вірний Господньому наказу, щороку, у призначений час

мандрував до Єрусалиму, щоб там пережити свято Пасхи. Для Ізраїльтян це свято було формою подяки за визволення з єгипетської неволі. В подяці Господеві за дар свободи приношено жертви із заколеного ягняти, якого кров'ю назначені були одвірки їх домів у Єгипті, так що ангел смерті посланий Господом на дім фараона, оминав доми ізраїльтян. В книзі Чисел читаємо: Господь промовив до Мойсея в Синаї — пустині: Нехай

(Закінчення на 2 сторінці)

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ

Владик УГКЦ у Польщі

(Продовження з 1 сторінки)

сини Ізраїля відсвяткують Пасху (...) і святкували вони Пасху, згідно з усім, як заповідав Господь Мойсееві (Чисел 9, 1-5).

В Євангеліях бачимо, як Ісус разом зі своїми учнями прямує до Єрусалиму, щоб сповнити Господній наказ та у призначений час спожити Пасху. Після пасхальної вечері, Ісус взяв хліб та вино, над якими промовив: Це моє тіло, воно за вас дається. Це робіть на мій спомин. Ця чаша — Новий Завіт у моїй крові. Робіть це кожний раз, коли будете пити на мій спомин (1 Кор. 24-25). Опісля, на другий день ми побачили «непорочне ягня», розп'яте на хресті, принесене в жертві Господеві за гріхи всього людства. Він Христос — проречений пророками, стається нашою Пасхою, нашим визволенням з неволі гріха та смерті, стається вічною Пасхою, яка раз принесена на дереві хреста — вічно триває. Він своєю смертю смерть подолав і тим, що в гробах життя дарував. Тому Апостол Павло у посланні до Коринтіан кликав: Де твоя смерте, перемога? Де твоє, смерте, жало? Жало смерті — гріх, а сила гріха — закон. Нехай же буде дяка Богові, який дає нам перемогу через Господа нашого Ісуса Христа (1 Кор. 15, 55-57).

Він Христос — наша Пасха,

— якого порожній гріб знайшли жінки мироносиці та учні, перемігши брами аду та піднявши впалого Адама — а в ньому кожного з нас — стається каменем наріжним, на якому від цієї пасхальної ночі будується Його Царство, росте Його Церква та кожний з нас, назначений спасительною кров'ю непорочного ягняти. Господь добровільно взяв на себе гріхи світу, а хрест смерті переобразив у знак воскресіння, подолавши смертю смерть і даруючи нам життя вічне (Катехизм УГКЦ, ч. 140). В цю Пасхальну ніч оспівуємо Царя світу, Спасителя душ наших, який зруйнував силу аду, воскрес як переможець, плач жінок мироносиць перемінив в радість, учням своїм дарував мир, а всім упалим — воскресіння (кондак Пасхи).

Правда про воскресіння Ісуса Христа, якої досвідчили жінки мироносиці, апостоли, учні та інші свідки, та якої досвідчують праведні віку цього, стається основою

нашої віри, бо коли б Христос не воскрес — скаже Апостол Павло — то даремною є наша віра, — основа, на якій будується життя кожного з нас та всіх народів. На каноні пасхальної утретні, на восьмому ірмосі співаємо: Поведи навколо очима твоїми, Сіоне, і глянй! Ось бо прийшли до тебе від заходу і півночі, півдня і сходу, як богосяїнні світила — діти твої, благословляючи в тобі Христа навіки.

Святкуючи Пасху Христову, запитаймо себе, чи і ми є в гурті тих, які прийшли на Сіон благословляючи Господа, а може з недовірою питаємо себе, що це таке, та стоїмо осторонь брам Сіону? Свя-

тіший Отець папа Франциск, в одній із своїх катехиз звертаючись до нас, які сьогодні, навіть охрещені, є в пошуках Господа та бажають «побачити Господне обличчя», подає для всіх пораду, як наново віднайти воскреслого та спрягти з ним своє життя. За словами папи ними є: Євангелія, Хрест і свідоцтво віри: В Євангелії, можемо зустріти Ісуса, слухати та пізнати Його. Хрест — це знак Божої любові, яка сама себе жертвувала за нас. А віра має проявлятися в простих жестах братньої любові, де не буде заперечення поміж тим як віримо та тим як живемо. Три речі: Євангеліє, віра і свідоцтво (Папа Франциск, катехиза виголошена на площі св. Петра 22 березня 2015 року).

Воскреслий Христос присутній у своїй Церкві

Воскреслий Христос присутній є у своїй Церкві, ми його чуємо в Божому Слові, промовляє до нас через святі Таїнства, а особливо через Тайну Пресвятої Євхаристії. Говорить до нас через святих, зображення яких у святих іконах заповнюють наші храми. А ми спілкуємося з ним через літургійну молитву, яка є проявом нашої віри та прослави Всевишнього. Особливо Недільна Літургія, за кожним разом пригадує нам та уприсутнює Пасху Христову. Через уведення в життя нашої душпастирської програми «Жива парафія — місце зустрічі з живим Христом», отримуємо шанс наново відкрити та зрозуміти значення саме Недільної Літургії, у її повному вимірі як нашого життя закоріненого у воскреслому Ісусі Христі. Християнин свідомий своєї віри та сили Христового Воскресіння стається справжнім свідком Ісуса Христа, в якому як скаже Апостол Павло: Живу вже не я, а живе Христос у мені. А що живу тепер у тілі, то живу вірою в Божого Сина, який полюбив мене й видав себе за мене (Гал. 2, 20).

Правда про воскресіння та свідомість присутності Воскреслого Христа між нами була і є силою Христової Церкви. Бачимо це у свідоцтві християн різних народів і часів, в тому числі і серед нашого українського народу. На тому місці треба згадати наших новомучеників переслідуваної катакомбної Церкви та мучеників ради Христа, які у наш час своїм життям дають свідоцтво віри у Воскреслого. Нагадаймо цю жахливу картину з останніх днів, на якій бачили ми смерть двадцяти християн-коптів з Єгипту замучених у Лівії, з рук ісламістів. Подібне свідоцтво віри дають сьогодні гнані християни у Сирії, Іраку та багатьох інших країнах світу.

Пасха українського народу

З темряви поганства у світ Божого Царства, з неволі гріха у життя Божих дітей впровадив наш народ святий Володимир. Саме цього року минає 1000 літ від переставлення просвітителя нашої землі. Святкуючи цього річну Пасху, не можемо забути того, хто так, як біблійний Мойсей, впровадив свій народ з єгипетської неволі. Святий Володимир впровадив нас з поганства та увів у круг християнських народів. В пам'ять хрестителя українського народу в Іданську возноситься пам'ятник святому Володимирі, якого відкриття та освячення заплановано на суботу 23-го травня.

В цьому році наш народ відзначає також 200-ту річницю від народження о. Михайла Вербицького, перемиського священика, який правду про Христове Воскресіння та

віру у воскресіння українського народу переповідав молитвою та музикою. Шедевром є його музичний твір, який послужив як мелодія до гімну України. В часі центральних святкувань, 4 березня, в Млинах на Перемській землі, на могилі о. Михайла Вербицького Блаженніший Патріарх Святослав між іншими сказав: Віра у воскресіння в душі українського народу в найтяжчі, найтрагічніші і найгероїчніші часи перетворювалася на молитву і пісню. Саме молитва і пісня давала силу нашому народові, вселяла віру в його світле майбутнє.

В цю Пасхальну ніч слід нам також згадати одного з найбільших свідків Воскреслого Спасителя в нашому народі, яким був Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький. Згідно з рішенням Синоду Єпископів УГКЦ, дня першого листопада 2014 року в нашій Церкві розпочався Рік митрополита Андрея Шептицького. Це рік, в котрому виповнюються дві круглі дати: 70-ліття з дня смерті Митрополита, яке ми вже церковно відзначили, та 150-ліття з дня його народження, до якого готуємося. Він справжній пророк та месія, який у найважчий час умів підняти духа народу, та якого силою була глибока віра та присутність Воскреслого Спасителя в його подвижницькій праці на благо Церкви і українського народу.

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ Блаженнішого Святослава

(Продовження з 1 сторінки)

ги над ворогом і насильником. Каже Авакум: «Я стану на моїй сторожі, стоятиму на моїй башті і виглядатиму, щоб подивитись, що Він мені скаже й що відповідь з приводу моєї скарги» (Ав. 2, 1). І ми нині разом із пророком взиваємо до Бога: «Докіль, о Господи, буду взивати — і Ти не вислухаєш? Кричатиму до Тебе про насильство — і не врятуєш?» (Ав. 1, 2).

На цей клич страждання віруючого серця подається сьогодні всемогутня Божа відповідь: «Бог... приходиться... Його велич небо окриває і земля повна Його слави. Сяйво Його немов світло денне, з рук у Нього блиск проміння; там — сховок Його сили!» (Ав. 3, 3-4). Провіщена Божа слава і велич, блиск і сяйво — це світло Христового Воскресіння, яке випромінює тепер на нас так само, як і тоді, коли Христос розпорозив військову сторожу та переможно вийшов із запечатаного гробу. Пісня сторожі пророка Авакума здійснюється у благовісті «Христос воскрес!». Воскреслий Христос показує нам, що Бог вислуховує і наші благання, спішить із визволенням до тих, хто щоденно і витривало стоїть на сторожі молитви за Україну. У цю світлосяйну ніч свята Церква оспівує Божу

Митрополит Андрей у своїй пророчій візії бачив воскресіння України. Нагадаймо його пророчі слова: Україна увільниться зі свого упадку та стане державою могутньою, з'єднаною, величавою, яка буде дорівнювати другим високо розвинутим державам. Мир, добробут, щастя, висока культура, взаємна любов і згода будуть панувати в ній. Все те буде, як я кажу, тільки треба молитися, щоби Господь Бог і Мати Божа опікувалися все нашим народом, який стільки витерпів, і щоби ця опіка тривала вічно.

Дорогі в Христі брати і сестри, маючи перед собою таких великих свідків Христового Воскресіння та подвижників Царства Божого і ми наберімся, просвітімся торжеством, і одні одних обнімемо та скажімо: Браття! І тим, що ненавидять нас, простім все з Воскресінням, і так усі заспіваймо: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував.

Благословення Господнє на Вас!
Ваші Пастирі

+ *Арх. Іван (Мартиняк)*
Митрополит
Перемисько-Варшавський
+ *Єп. Володимир (Ющак)*
Єпископ
Вроцлавсько-Іданський
+ *Єп. Євген (Попович)*
Єпископ помічник
Перемисько-
Варшавської Архиепархії

Перемишль — Вроцлав,
дано в Квітну Неділю (5 квітня)
2015 року Божого

Цікаві факти про життя Івана Павла II

Іван Павло II зламав віковий образ глави Ватикану і першим покаявся в помилках Римської Католицької Церкви. Понтифіка канонізували раніше встановленого терміну, оскільки «культ його вже набув усвітнього характеру».

16 жовтня 1978 р. Іван Павло II став першим Папою Римським неіталійського походження за останні 455 років (Адріан VI, що став Папою в 1523 році, був голландцем за народженням), одним з наймолодших понтифіків в історії Церкви і першим Папою слов'янського походження. Його понтифікат став третім за тривалістю після Святого Петра і блаженного Пія IX.

Папа Римський, який не носив тіару
Відразу після обрання главою Католицької Церкви Іван Павло II продемонстрував, що не збирається бути схожим на своїх попередників: він відмовився від церемонії коронації, не став носити папську тіару і завжди підкреслював роль, позначену в титулі папи як *Servus Servorum Dei* («слуга слуг Божих»).

Говорячи про себе, Іван Павло II використовував займенник «я» замість «ми», як це прийнято у правлячих осіб, у тому числі попередніх глав Ватикану.

Перший неіталієць, який став Папою Римським

Кароль Юзеф Войтила народився 18 травня 1920 року в польському місті Вадовіце біля Кракова. Він був молодшим із трьох дітей в сім'ї поручика польської армії та вчительки Емілії Качоровської.

Коли Каролу виповнилося 8 років, померла його мама, чотири роки по тому помер старший брат. У 1938 році Войтила разом із батьком переїхав до Кракова, вступив до Ягеллонського університету, де вивчав філософію і різні мови.

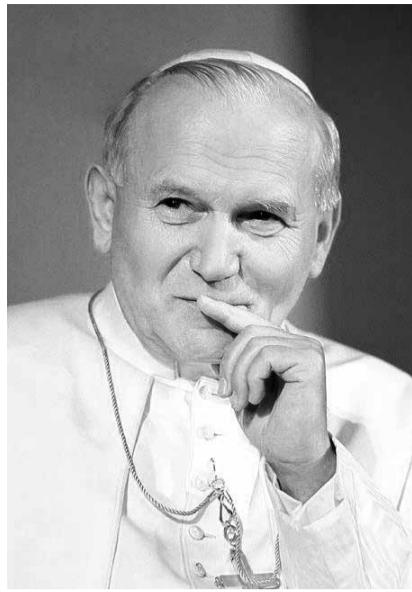
Він виступав у театральних групах, відвідував заняття з риторики і писав вірші. У цей час розквітнув його талант до мов: він вільно володів 12-ма мовами.

Під час німецької окупації залишив навчання і працював у каменоломні, а потім на хімічному заводі, щоб уникнути депортації на роботу до Німеччини.

У 1941 р. помирає його батько. «У 20 років я вже втратив усіх, кого любив», — згодом скаже про це сам Іван Павло II. Після смерті батька він почав серйозно замислюватися про життя служителя Церкви.

У жовтні 1942 р. постукав у двері Єпископського палацу в Кракові і попросив взяти його вчитися на священика. У підпільній семінарії Кароль залишався до кінця війни, а 1 листопада 1946 р. Войтила був висвячений на священика і переведений до Риму для продовження богословської освіти.

У 1948 р. він повернувся до Польщі, а в 1953 р. захистив на богословському факультеті Ягеллонського університету дис-

Папа Іван Павло II.

ертацію, після чого приступив до викладацької роботи. У 1958 р. отець Войтила був висвячений в сан єпископа і в 1962-1964 рр. брав участь у всіх чотирьох сесіях Другого Ватиканського Собору, проявивши себе одним з активних його учасників.

Завдяки цій роботі в січні 1964 р. був возведений у сан архієпископа, митрополита Краківського. У серпні 1978 кардинал Кароль Войтила брав участь у конклаві, який обрав папу Івана Павла I, але обраний папа помер всього через 33 дні.

У жовтні відбувся ще один конклав, на якому Войтила був обраний Папою і при сходженні на престол прийняв ім'я свого попередника, ставши Іваном Павлом II.

Консерватор, антикомуніст, миротворець

Іван Павло II вважається одним з найвпливовіших лідерів ХХ ст. Він проявив себе непримиренним борцем проти комуністичних ідей. Коли 1989 року у Ватикані папа вперше провів зустріч з керівником СРСР Михайлом Горбачовим, біограф Іоанна Павла II Джордж Вайгель так охарактеризував її:

«Візит Горбачова до Ватикану став актом капітуляції атеїстичного гуманізму як альтернативи розвитку людства».

Будучи переконаним консерватором, Іван Павло II рішуче засуджував популярну у католиків Латинської Америки «теологію визволення» і, зокрема, відлучив від Церкви священика Ернесто Карденала, що увійшов до складу соціалістичного сандіністського уряду Нікарагуа.

Понтифіка не раз звинувачували у надмірній політизації Ватикану, вказуючи на його надмірну миротворчу діяльність. У 1982 році під час війни за Фолклендські острови він відвідав і Великобританію, і Аргентину, закликавши країни до світу до миру.

У 1991 році папа засудив війну в Перській затоці, а в 2003 році — вторгнення в Ірак.

Затятий противник абортів і засобів контрацепції

У 1994 р. Ватикан зірвав ухвалення ООН резолюції щодо підтримки штучного планування сім'ї. Понтифік також рішуче виступав проти гомосексуальних шлюбів та евтаназії, проти висвячення жінок у священики і підтримував целібат.

Одночасно з цим він довів здатність Католицької Церкви розвиватися разом з науково-технічним прогресом, визнав із застереженнями теорію еволюції і навіть призначив заступником Інтернету святого Ісидора Севільського.

Папа, який протягнув руку іншим Церквам

Іван Павло II став першим Папою, який почав шукати примирення з іншими релігіями. Символом цього став Всесвітній день молитов про мир, що відбувся в Ассізі (Італія) 27 жовтня 1986 р., де 47 делегацій

(Закінчення на 4 сторінці)

лимося за навернення кожного, хто словами ісповідує Ісуса Христа, але ділами чинить зло і неправду, які ще так глибоко вкорінені в людських серцях. Особливо молимося за наших братів і сестер в українському Криму і Донбасі, а водночас за переслідуваних до мучеництва братів-християн на Близькому Сході. Ми розуміємо, наскільки загрозливою для віри є самовпевнена споживацька культура Заходу, який призабув свої християнські корені й цінності. Нам може здаватися, що ми в нашій духовній боротьбі наче оточені звідусіль, і тому молитва до Господа про рока Авакума є також нашою молитвою: «Чи ж не почувеш? Чи ж не вислухаєш? Чи ж не врятуєш?» Сьогодні до нас, що звиваємо до Бога про насильство і неправду, до нас, що стоїмо на сторожі молитви, приходять світлоносний ангел і ясно звіщає про перемогу воскреслого Христа. Він несе втіху і мир тим, хто оплакує загиблих, дає впевненість Господньої перемоги над насиллям, агресією, злом і неправдою.

«Нині спасіння світові, бо воскрес Христос як всемогутній».

Святкувати Пасху серед війни — це вміти вже сьогодні бачити у воскреслому Христові нашу перемогу. Вона повинна передусім відбуватися в наших душах і наповнити собою серце кожного, хто дійсно вірить, що Христос воістину воскрес! Ця віра в перемогу воскреслого дозволяє тим, хто на передовій, стати перед обличчям смерті і мужньо та впевнено захищати свою землю. Ця сила воскреслого дає нам можливість протиставитися ненависті до тих, які дали себе обманути ненаситною імперською ідеологією брехні та насильства. Ця перемога Христа як воскреслої Істини є певним успіхом кожного, хто говорить і свідчить правду про те, що відбувається в Україні. Ця Христова правда дозволяє кожному, хто вважає себе Його

учнем, бути справжнім апостолом Благовісті миру й любові.

Наша перемога у воскреслому Спасителі над видимим і невидимим супостатом, можливо, настане не в одну мить, а наблизатиметься поступово, з дня на день, щоб об'явитися в усій своїй повноті. Отже, те, що пророк Авакум уже бачив, уже святкував, уже отримувал як завдаток майбутнього, те і ми сьогодні святкуємо в усій повноті: Воскресіння Христа!

Дорогі в Христі! У цей світлий день Христового Воскресіння прагну поділитися з вами цією пасхальною радістю. З усього серця бажаю, щоб наше святкове вітання «Христос воскрес» покріпило нас у вірі, усунуло втому боротьби, дало радість надії в повноту перемоги і світле майбутнє України. Це побажання скеровую і до тих, що на поселеннях вболівають за своїх рідних і друзів на рідних землях, та допомагають, хто як може, молитовно і матеріально. Хоч би де ми жили, будьмо благовісниками справжньої Революції гідності, яка може ґрунтуватися тільки на постійному наверненні до воскреслого Господа та на втіленні Христової Благовісті в нашому житті.

Усім вам, в Україні та на поселеннях суціль, засилаю сердечні святкові вітання. Щиро зичу вам благословенних свят Воскресіння Господнього, смачного свяченого яйця та світлої пасхальної радості!

Благодать воскреслого Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога-Отця і причастія Святого Духа нехай буде з усіма вами.

Христос воскрес! — Воістину воскрес!

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, у Квітну неділю, 5 квітня 2015 року Божого.

Загальнопольський день молитви за мир в Україні

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав висловив подяку польському єпископату «за ще один дуже вагомий знак солідарності польських єпископів з українським народом у край складний і драматичний історичний момент, який сьогодні переживає наша Батьківщина».

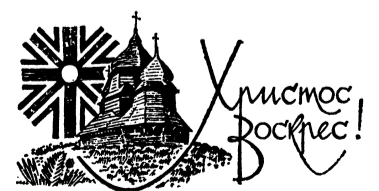
Про це йдеться в подячному листі Блаженнішого Святослава до Єпископської Конференції Польщі.

Слід відзначити, що під час 368-го пленарного зібрання Польської Єпископської Конференції єпископи звернулися до вірних у Польщі з проханням, щоб 22 березня, у п'яту неділю Великого посту, був оголошений Загальнопольський день молитви за мир в Україні, а також між польським та українськими парафіями були налагоджені прямі контакти.

«Це є символічний крок, — наголосив Предстоятель УГКЦ, — який нагадує про підписане в червні 2005 року Спільне послання про польсько-українське примирення, яке було важливим актом у наших

взаємовідносинах і десятиріччя якого ми відзначаємо цього року». Заклик до співпраці та молитви за Україну, який мені переказали через польських єпископів, дуже важливий як для мене, так і для всього нашого Синоду, що вкотре демонструє, як багато нас поєднує і як багато схожих суспільно-політичних питань ми мусимо підіймати в нашому пастирському служінні.

Департамент інформації УГКЦ

Цікаві факти про життя Івана Павла II

(Продовження з 3 сторінки)

від різних християнських конфесій, а також представники 13 інших релігій провели спільну молитву.

Вперше з моменту відділення англійської церкви Іван Павло II зустрівся з архієпископом Кентерберійським та відправив спільне богослужіння.

У 2001 році він вперше, починаючи з розколу християнської церкви в 1054 році, відвідав православну Грецію. У серпні 1985 Папа виступив в Марокко перед п'ятдесятитисячною аудиторією молодих мусульман із закликом до миру і єдності між людьми і народами.

У квітні 1986 року Папа вперше в історії відвідав синагогу, де виголосив фразу, що стала одним з його найбільш цитованих висловлювань: «Ви — наші любі брати і, можна сказати, наші старші брати».

У 2000 році Іван Павло II відвідав Єрусалим і торкнувся Стіни плачу, а також побував у меморіалі Яд ва-Шем. 6 травня 2001 Іван Павло II молився про мир в Дамаску і увійшов у мечеть Омейядів.

Перепрошення за помилки Католицької Церкви

Будучи намісником Святого Престолу, Іван Павло II перепросив світ за помилки Като-

лицької Церкви, у тому числі за злочини часів хрестових походів і інквізиції.

Ніколи в історії людства жодна релігія чи конфесія не виражала подібного покаяння. Папа оприлюднив вибачення за більш ніж 100 злочинів, у тому числі: 1) судовий процес над Галілеєм Галілеєм, який був реабілітований 350 років по смерті; 2) причетність католиків до торгівлі африканськими рабами; 3) участь церковних ієрархів у спаленні протестантів і релігійних війнах; 4) масове знищення протестантів у Франції під час Варфоломійської ночі; 5) бездіяльність і мовчання багатьох католиків під час Голокосту.

Найбільш мандрівний Папа

Він здійснив понад 200 пастирських поїздок, у тому числі 104 зарубіжні подорожі, подолавши шлях у 1167000 км — це більш, ніж в три рази перевищує відстань від Землі до Місяця.

У ході цих візитів він відвідав 1022 міста в 130 країнах на всіх континентах і провів за межами Ватикану загалом більше 822 днів.

Найчастіше він відвідував Польщу, США і Францію, а також Іспанію і Мексику. Ці поїздки були покликані зміцнити позиції католицизму та встановити зв'язки католиків з іншими релігіями, в першу чергу з ісламом і юдаїзмом. Відвідування Росії так і залишилося нездійсненою мрією Іоанна Павла II.

Замах на площі Святого Петра

Життя Івана Павла II не раз було під загрозою. 13 травня 1981 він був важко поранений в результаті замаху на площі Святого Петра. Член турецького ультраправого угруповання «Сірі вовки» Мехмет Алі Агджа, який потрапив до Італії після втечі з турецької в'язниці, поранив понтифіка в живіт і був заарештований на місці.

Два роки по тому Папа навідав його у в'язниці, сказавши, що «говорив з ним, як

з братом, якого я простив і який має моє повну довіру».

Найскандальнішою версією цього замаху була причетність до нього КДБ СРСР через спецслужби Болгарії. У 1984 р. Агджа дав свідчення, згідно з якими італійська прокуратура пред'явила звинувачення трьом громадянам Болгарії і трьом громадянам Туреччини.

Згодом всі, крім Агджи, були виправдані за відсутності доказів, а члени комісії з розслідування описали заяви, що керівники СРСР були ініціаторами усунення Івана Павла II.

Ця думка ґрунтувалася на інформації колишнього начальника архівного відділу КДБ СРСР Василя Мітрохіна, який втік до Великобританії в 1992 р. Однак незабаром спеціальна комісія була розпущена. Її звинуватили у наклепів, а доповідь — у підтасуваннях, спрямованих на очорнення соціаліста Романо Проді, суперника Берлусконі на майбутніх виборах.

У 2005 році Алі Агджа дав нові свідчення і заявив, що до замаху були причетні деякі ватиканські кардинали.

До самої смерті Іван Павло II підтримував контакти з родиною Агджи. Зустрічався з його матір'ю і братом. Сам Агджа покався у злочині і неодноразово просив вибачення у понтифіка, а після смерті Папи називав його своїм духовним учителем.

Термін тюремного ув'язнення Алі Агджи закінчився в січні 2010 р. Після виходу з в'язниці він висловив бажання переселитися до Польщі, на батьківщину Папи, зокрема з причини свого переходу в католицизм.

Зарахування

до лику блаженних і святих

Після смерті Івана Павла II багато говорили про те, що він гідний бути зарахованим до лику блаженних

і святих. У традиції Католицької Церкви встановлені для цього необхідні вимоги: твори повинні відповідати вченню Церкви, проявлені чесноти мають бути винятковими, а факти чуда повинні бути підтверджені документально або показаннями свідків.

1 травня 2011 папа Бенедикт XVI зарахував Івана Павла II до лику блаженних. Стверджується, що Іван Павло II зцілював хвороби Паркінсона французьку черницю Марі Симон-П'єр. А цього року Конгрегація з канонізації святих Святого Престолу зробила заяву, що необхідне для канонізації друге чудо за сприяння понтифіка сталося 1 травня 2011 року в Коста-Ріці з хворою жінкою, яка зцілилася від тяжкої хвороби головного мозку завдяки молитвам до Папи Івана Павла II.

Канонізація Папи Римського відбулася 27 квітня 2014. Чинний глава Католицької Церкви папа Франциск підписав про це відповідний документ. В історії Церкви це найшвидше зарахування до лику святих: з моменту смерті минуло всього 9 років.

Доступні святи

Іван Павло II особливо відзначився кількістю проголошених святих, доступних для різних культур і народів. За час понтифікату він беатифікував 1340 осіб, канонізував 483. Лише сама ця цифра більша, ніж сумарна кількість канонізацій його попередників.

Серед них батьки, як Жанна Беретта Молла, корінні жителі Південної Америки як Хуан Дієго та Катері Текаквіта, харизматичний отець Піо, Мати Тереза та Папа Іван XXIII.

(ред)

На образ жінки

(Продовження з 1 сторінки)

Франциска, він описав «Біль численних поранених цивільних осіб, біль стількох українських військових, які були взяті у полон, біль матерів, що втратили своїх дітей». Єпископи міста Львова у своєму Зверненні з приводу війни і кровопролиття в Україні написали: «Ніхто з нас не був готовим до війни. Жодна мати не могла подумати, що невдовзі їй доведеться просити в Господа для свого сина ласку щасливо повернутися додому із зони АТО, а її молитва стане йому духовною бронею». Предстоятель УПЦ МП у Зверненні з нагоди річниці подій на Київському Майдані «разом з тисячами вдів і сиріт, разом з невтішними матерями найкращих синів України, що полягли на сході нашої Батьківщини» закликає зробити все, щоб припинити жакливе кровопролиття.

Ніхто не згадує про біль і горе батьків полеглих! Українські чоловіки не плачуть,

не страждають з приводу смерті своїх синів? В усіх культурах матір ближча до дітей, ніж батько. Але тотальна відсутність чоловіків в ситуації, коли говориться про подателів життя, провокує, щоб задати питання: в Україні діти народжуються шляхом партеногенезу? Українські єпископи візантійської традиції мусять мати якийсь серйозний привід, щоб не згадати тих, про кого співається в останньому цілуванні: «Скажи нам нині, брате, куди йдеш від нас мовчки, без слова. Вернися, плач батька і матері потіш».

Жертви трансформації

Для не одного поляка українські чоловіки, в контрасті до українських жінок, є жалюгідними істотами. В час Євро 2012 в «Газеті виборчій» з'явився текст ганебний, як на стандарти цього видання, щодо України. Спортивні журналісти склали алфавіт, де під літерою «У» написали: «Українки. „Шукати голки в копиці сіна“ по-українськи звучить напевно „Шукати негарної українки“. Серед тутешніх самиць ми бачили виключно видних особин, які стараються зірково зодягнутись і модно причепуритись, отож

пожмакані дреси приклеєних до них самців просто шокували». Наступного дня газета перепросила за «брудкі сформулювання про українських жінок і чоловіків». В іншому щоденному виданні два Роберти, журналіст і актор кабаре, обмінюються враженнями з вакаційних подорожей Україною: «Ти знаєш, — дозволю собі на анекдот в стилі Воевудзького, — що тут також прибирають українки? Але правда про них така, що це найбільш змучені і гідні пошани істоти, які ходять по цій долині сліз. На Поділлі, до речі, також. Коли хлопці професійно тестують місцеві спиртні вироби, на їхніх головах утримання цілої родини: працюють, торгують, готують, перуть, опікуються дітьми. І ще прибирають. Бо не мають українок до допомоги. Тільки би не перебільшували з макіяжем». Молодий польський фотограф так бачить реальність Бойківщини, яку відвідує регулярно: «Багато мужчин вмирає замолоду або гинуть у нещасних випадках — один одного вдарив у голову, інший п'яний зрізував дерево. Цей світ тримають жінки, тримають хлопців в своїх руках. Вони сильні».

Український чоловік змальований заробітчаниною, яка у Варшаві тяжко працює на хліб і хабарі, м'яко кажучи, не набагато привабливіший. Репортаж під заголовком «Берегиня каже: годі», який помістив репортерський додаток «Газети виборчої» в травні 2011 року, починається таким введенням: «Вона купила великий гриль. Якщо ні чоловік, ні син не можуть знайти роботи, то може продаватимуть ковбаси таким, як вони, що за гроші своїх жінок люблять нажертися». Цілий текст є гірким іспитом совісті, який жінки роблять своїм чоловікам і своїй державі. Вистачить навести один фрагмент: «Українські жінки — як мусульманки, тільки без хусток. І насправді мають ще гірше, бо мусульманки, така правда, служать своїм чоловікам, але вони принаймні їх утримують. Наші хлопці не мають честі. Живуть на кошті дружини і жодному не спаде на думку, що це сором і скрегит зубів».

Справедливі супроти євреїв

У статті «Греко-католицьке духовенство та їхні родини — справедливі супроти євреїв» надрукованій у «Календарі Благовіста 2015» автор, п. Роман Матвійчина цікаво навітлив читачам проблему відносин між українцями та євреями, зокрема у воєнні роки. Дуже позитивну роль у цей складний час відіграло наше духовенство, чого приклади маємо у даній статті. Сьогодні дехто з греко-католицьких священників зараховані до праведників народів світу Яд-Вашем. Над присвоєнням цього звання іншим тривають праці.

Правдоподібно до Праведників народів світу Яд-Вашем зачислив тільки кілька осіб з греко-католицького духовенства. То Блаженний о. архимандрит Климентій Шептицький (від 1995 р.), о. Марко Стек (від 1995 р.) і с. Йосифа (Олена Вітер, від 1976 р.). Мас-медія подавали, що до Праведників урочисто зачислено о. Даниїла Тимчину, ієромонаха Унівської лаври, який з благословення Митрополита Андрея переховував у дитячому будинку при монастирі зонайменше трьох єврейських хлопчиків (www.ucgsc.org від 2.10.2009 р., www.news.meta.ua від 2.10.2009 р.). На веб-сторінці Яд-Вашем отець записаний як Праведник від 2008 р. Б. Бердиховська писала, що Праведником від 1993 р. є о. Антін Навольський, але того не вдалось мені підтвердити. В списку Яд-Вашем фігурує лише «Izvolsky Father Antin» (?) — № 5990 від 1994 р. Треба відмітити, що до Праведників зачислено також Блаженного владика Павла (Петра) Гойдича, василіанина зі Словаччини (від 2007 р.).

Маю непевну інформацію, що на пропозицію зачислення до Праведників о. Омеляна Ковча родина мала сказати «ні», доки не названий також Митрополит Шептицький. В справі Блаженного о. Ковча, істотним могло бути також те, що ортодоксійні євреї не допускають можливості зміни віросповідання навіть у випадку загрози життя. Лише Єврейська рада України 1999 р. присвоїла для о. Ковча звання Праведника України. Помимо багатолітніх старань і особистих свідчень врятуваних євреїв Яд-Вашем до сьогодні не зачислив до Праведників народів світу Митрополита Шептицького (м. ін. «Арка» № 15/2001 і № 21/2001, Львів). Натомість єврейська громада України з головним рабіном України Асманом визнала 2008 р. Митрополита Андрея Праведником світу. До Праведників народів світу Яд-Вашем зачислив біля 6500 поляків і біля 2500 українців. Різні були причини такої різниці. Між іншим в умовах Радянського Союзу і приховуваного антисемітизму люди боялись слави захисників євреїв. Яків Сусленський зробив порівняння кількості врятуваних євреїв у Польщі і в Україні. Виходить, що й тут, й там процент врятуваних з цілковитої кількості вбитих був такий самий («Zustriczi» № 9/1995 с.186).

Згадані прізвища греко-католицького духовенства та їхніх родин то очевидно не всі особи з того середовища. Питання вимагає ще дальших пошуків, хоч справа у великій мірі вже є програна з огляду на це, що минуло вже понад 70 літ, документи майже не залишилися, свідки вже майже всі помирали або не пам'ятають фактів, а все відбувалось в атмосфері скритості.

При нагоді варто пригадати, що представники єврейської спільноти з Полоцька і Вітебська склали позитивне свідчення про святість св. священномученика Йосафата Кунцевича в його беатифікаційному процесі (Т. Żychiewicz, Jozafat Kunciewicz, Kalwaria Zebrzydowska 1986, s. 191). Отже це є доказ, що св. Йосафат дуже добре ставився до євреїв і давніше в історії бували не тільки погані відносини між тими націями.

Стереотипи про український антисемітизм і єврейську українофобію мають ще «другий бік медалі». То на загал маловідомі припадки того, що нас об'єднує, а не ділить. Це так званий єврейський курінь Українських Січових Стрільців, євреї в лавах УПА,

А ми, дурні, ще горілку наливаємо і витираємо роти, як їм алкоголь вертає». Як тоді дивуватися «мрії кожної із заробітчаною», про яку говорить Ольга з П'ясечна в репортажі про українку у Польщі нещодавно надрукованому «Газетою виборчою»: «Подружжя з любові. І то з поляком».

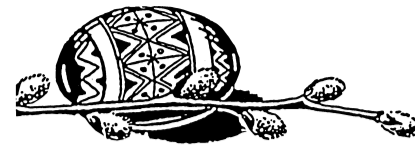
Українські жінки не роблять своїм чоловікам чорного піару. Доказом те, що на львівській презентації книжки про «Українську інтелігенцію у Габсбурській Галичині», в контексті дискусії про причини занепаду села, сказав проф. Ярослав Грицак: «Я з села і я закінчив сільську школу у 1975 році. У нас вчилася дванадцять хлопців, із них покійних уже є четверо. Решта є такі, що фактично не виходять із хати, а якщо виходять, то краще би не виходили...У тих обставинах, про які ми говоримо, село співається і вмирає. Достатньо пройтися сільським цвинтарем — скаже він, скільки мужчин доживає до 50-го року життя» («Християнський голос», 5/2015).

Падіння комуністичної системи принесло свободу. Але призвело також до зруйнування встановлених суспільних ролей. Чоловіки

відчули це особливо міцно. В постіндустріальних країнах вони мають більше труднощів з віднайденням нового способу життя. Річ не в тому, що українки хочуть вийти заміж за поляків, бо це явище універсальне — частина жінок шукає партнерів з багатших країн. Справа в масштабах української чоловічої кризи. До пенсії нині доживають лише 59% українців, а показник смертності серед українських чоловіків віком від 40 до 60 років вражає. З кожної тисячі представників відповідної вікової групи до 60-ти не доживає 241. У Польщі це 154 на тисячу, а в Швеції — лише 54. Згідно з останніми даними, в Україні до 65-річного віку доживають 59% чоловіків і майже 83% жінок. Для порівняння, у Польщі — 73% чоловіків і близько 83% жінок, а у Швеції — 89% чоловіків і близько 93% жінок. На багатьох похоронах в Україні справді не чути плачу батька, бо його нема вже серед живих.

Війна як шанс

Спершу Революція Гідності, відтак агресія Росії змусила українських чоловіків стрепнутися. Яка ж різниця між тим, що про них говорили заробітчани в час миру, і оцінкою даною співачкою Марією Бурмакою в інтерв'ю для газети «Експрес»: «Мені здається, ця страшна ситуація, вона дала можливість розкритися нашим чоловікам. Тепер ми всі прекрасно розуміємо, що українські

Іванна Савицька

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

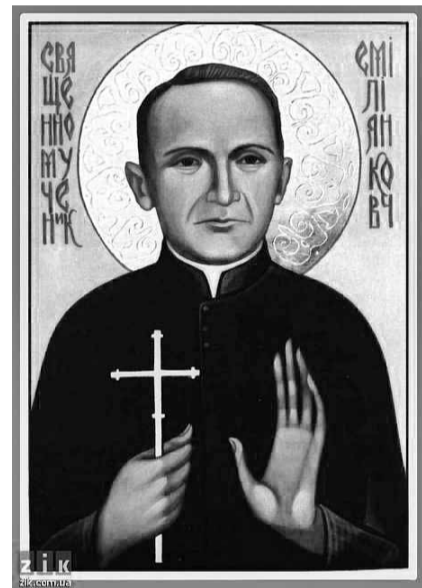
*Христос Воскрес! Співає вся природа,
Величний гімн полинув до небес.
Хоч Він помер — з любові до народу,
Із гробу встав, у величі Воскрес.*

*Христос Воскрес! Яка велична днина!
Яка любов, і ласка, і краса!
Віддав Господь улюбленого Сина,
Щоб людям всім відкрити небеса.*

*Христос Воскрес! Радійте нині, діти!
Сповнилося найбільше із чудес.
Пропала тьма, і сонце правди світить!
Христос Воскрес! Воістину Воскрес!*

поміч для євреїв від УПА, філософізм Семена Петлюри і протиставлення петлюрівців погромам, український порятунок для євреїв в часи останньої світової війни, приятель між єврейськими та українськими дисидентами в Радянському Союзі, відносно велике число українських Праведників народів світу чи теперішнє позитивне (патріотичне, проукраїнське) ставлення єврейської спільноти в Україні до подій Майдану і війни на Сході України. Для добрих відношень міжнаціональних і міжрелігійних мусимо пошукувати того, що нас єднає, того, що є для нас спільне, бо того, що нас розділяє цілий час пошукують наші вороги.

Роман Матвійчина

Блаженний священномученик Омелян Ковч.

насильницької боротьби та солідарної соціальної позиції». Братство, пояснює владика, «молитиметься за здоров'я, тверезість, вірність, мужність, шляхетність, радість і мир для чоловіків». Після першого періоду молитовної підготовки, і, треба надіятися, закінчення війни, всі кандидати до Братства з «допомогою соціальних мереж визначать його подальшу працю».

В другому розділі книги Буття читаємо, що Бог створив жінку з ребра Адама (Бут 2,21-25). Сучасного українського чоловіка треба створити на подобу української жінки, цієї «найбільш гідної пошани істоти, яка ходить по цій долині сліз». Якщо вдасться поєднати в ньому героїзм, проявлений ним на Майдані і в Донбасі, з подвигом, який зверхує вона щодня, коли «працює, торгує, готує, переопікується дітьми. І ще прибирає», Березина, Ольга і сотні тисяч інших, яких скрута вигнала з батьківщини, врешті зможуть сказати словами біблійного чоловіка про своїх мужчин: «Це справді кість від моїх костей і тіло від мого тіла» (Бут 2,23).

о. Богдан Панчак

Михайла Вербицького вшанували у його родинному селі

Вперше за шістдесят років в українській церкві великомученика Димитрія в селі Явірник Руський біля Перемишля прозвучала греко-католицька ариєрейська літургія. Нею розпочалися офіційні заходи зі вшанування 200-літнього ювілею композитора, священика, автора мелодії державного гімну України Михайла Вербицького. 10 березня виповнилося 150-річчя першого публічного виконання нашого славня у місті Перемишлі.

Отож, в суботу до мальовничого села на Надсянні, що за 47 кілометрів від Перемишля, приїхала численна делегація зі Львова та області, з Тернополя, представники Львівських обласної ради та держадміністрації, офіційна делегація з Яворівського району, де на кількох парафіях служив отець Михайло Вербицький. Також приїхали делегації українців з Перемишля, з Варшави й ті нечисленні люди старшого покоління, яким дивом вдалося вижити на теренах, де масово знищували українців. Серед делегацій зі Львова найбільш представницькими були товариства «Надсяння» та «Лемківщина» — це безпосередньо ті люди старшого покоління, які були примусово виселені з цих теренів, їхні діти та онуки.

Службу Божу в церкві великомученика Димитрія відправив єпископ-помічник Перемисько-Варшавської єпархії УГКЦ Євген (Попович) у співслужінні з шістьма священиками. Архиєрейська Літургія тут прозвучала вперше за весь післявоєнний час.

Після закінчення Служби Божої відбулося освячення інформаційної таблиці, на якій трьома мовами — українською, польською та англійською — розповідається про те, що в цьому селі народився композитор, автор мелодії Національного гімну України отець Михайло Вербицький. Правда, встановити її на дзвіниці біля церкви, як попередньо планувалося, не вдалося — українці Перемишля, які цим займалися, не встигли пройти всі

бюрократичні шаблі й отримати відповідний дозвіл польської влади. Можливо, це й добре, що так сталося, бо дзвіниця, де має висіти ця таблиця, зараз перебуває в досить занедбаному стані. Вона потребує реставрації, зрештою, церква також.

Дерев'яна церква в Явірнику Руському, де колись служив парохом батько Михайла Вербицького, збудована у XIX столітті. Вона довгий час служила українській громаді, але село спалили під час трагічних для українців Надсянних подій 1945 року. Майже півстоліття — до 2000-го року — її використовували місцеві римо-католики. Згодом вони збудували собі новий костел, а церква стала недіючою. Та треба віддати належне цій римо-католицькій громаді, яка зберегла первозданий інтер'єр, розписи професійних малярів Перемиської школи, які були родом з Наддніпрянщини і зробили їх до 950-ліття хрещення України-Руси. Донині збереглися ці розписи із зображенням Дніпра, куполів храмів на печерських пагорбах, цитати з Євангелія українською мовою, і що найцікавіше — зберігся іконостас, якого немає у латинській традиції.

За о. Вербицького мололося чимало вірних.

До церкви великомученика Димитрія в останні роки їздять члени товариства «Надсяння»: на день вшанування цього святого, на день народження о. Михайла Вербицького, на великі християнські свята. Зараз мова йде про те, аби цю недіючу й вже непотрібну полякам церкву повернути українській громаді Перемишля. «Для нас вона має велику мистецьку й історичну цінність, — каже голова товариства «Надсяння» Володимир Середя. — Проблема у тому, що зараз в Явірнику Руському немає жодної греко-католицької родини, до Перемишля коло 50 кілометрів... Не так просто буде цю церкву утримувати. У будь-якому разі ми будемо домагатися передачі цього храму українцям. Про це ми вже поінформували і попросили сприяння віце-прем'єр-міністра, міністра культури В'ячеслава Кириленка. Для початку було б добре, щоб там хоч раз на місяць чи раз на два місяці відправлялась Літургія. Також тут дуже гарне місце для проведення фестивалів духовної музики.

Гадаю, це б зацікавило поляків та й європейців, які б відкрили для себе нашу духовну візантійську спадщину. Це невеличке село може стати справжньою туристичною Меккою, о ж двохсотлітній ювілей Михайла Вербицького внесений до святкувань на рівні ЮНЕСКО». (...)

Надія Пастернак

Кир Євген Попович.

Послання

Блаженнішого Святослава до молоді

26 лютого, з нагоди Дня народження Архієпископа-емерита Блаженнішого Любомира (Гузара), публікуємо вісімнадцять цитат із його промов, звернень та інтерв'ю. Запрошуємо вас ділитися із іншими мудрістю цих слів, а також сьогодні по-особливому згадати у своїх молитвах Блаженнішого Любомира!

Дай мені, сину, твоє серце,
і очі твої нехай доріг моїх пильнують
(Прип. 23, 26).

Дорога в Христі молоде!

Завжди з нетерпінням очікую Квітної неділі — дня славного в'їзду Христа до Єрусалима, щоб скористати з нагоди підтримати, благословити вас і звернутися до вас Божим словом.

Сьогодні ми переживаємо глибоку євангельську подію — вхід Господній до Єрусалима. Це празник Христового торжества і слави, який відкриває двері до страждань і смерті, одного з найважливіших епізодів із Його життя. Люди зустрічають Ісуса Христа дуже піднесено, бо чуток про те, що Він повернув до життя Лазаря, блискавично поширилися по всьому краї. Бурхливі вітання Христа на в'їзді до міста — це вияв радості від зустрічі з тим, хто напередодні явив себе як життєдавець, «викликавши» до життя свого друга словами: «Лазарю, вийди сюди!». Наш Господь, ще до того як ступив на власну дорогу терпіння, смерті і воскресіння, плаче

над своїм померлим другом і повертає його до життя. Бо життя, а не смерть, є покликанням людини!

З воскресінням Христа простір Його воскресальної дії поширюється на кожного з нас. Ми отримуємо надію в Ісусі Христі, бо Він своїм життєдайним Словом може повернути нас до світла життя і повноти радості навіть із глибин смерті. Буквально через кілька днів Він навіть зійде до аду, щоб вивести звідти тих, які заснули з очікуванням на Спасителя. Долоні Христа завжди відкриті для наших рук, щоб, як на іконі «Зішестя в ад», Він підняв нас із колін. Доторк, потиск Його руки є життєдайним. Він сам є Життям.

Дорогі молоді люди! Упродовж минулого року ми мали можливість відчутти і побачити, як швидко ви вирости, як ви подорослішали. Біда, що прийшла в Україну, змінила вас і поставила перед вами виклики, які зазвичай не відомі вашим ровесникам у багатьох країнах світу. Ви побачили багато смертей, пережили втрату своїх друзів і знайомих, наших воїнів, які, можливо, навіть молодші за вас.

Болісний досвід, який ви отримали, ще більше спонукає вас сьогодні ставити фун-

даментальні, глибокі й прямі запитання. Одне з таких я отримав під час зустрічі з молоддю в Зарваниці. Дівчина запитала: «Нам жити чи вмирати для України?» Мене вразила відкритість, глибина і мужність, які вміщені в цій фразі. Для України треба жити! Так я відповів тоді в Зарваниці, так кажу вам і сьогодні. Бо життя — це наше головне покликання.

Тисячі разів цього року ми чули гасло «Герої не вмирають». Ці слова мають глибокий християнський зміст, бо ми віримо, що смерть подолана. Іван Золотоустий писав: «Де твоє, смерте, жало? Де твоя, аде, перемога? Воскрес Христос — і ти звалений. Воскрес Христос — і попалили демони. Воскрес Христос — і радіють ангели. Воскрес Христос

— і життя вільно пливе». Прошу вас: пригадайте собі ці слова протягом наступного тижня і в ті моменти, коли відчай та безсилля полонитимуть ваші душі в ці складні часи війни і кризи.

Отож моє послання сьогодні до вас: живіть для Бога і України! Виникає логічне запитання: як жити? Відомо шведська акторка Грета Гарбо якось сказала: «Життя було б таким прекрасним, якщо б ми тільки знали, що з ним робити». Це справді фундаментальне запитання, відповідь на яке шукає молодь усього світу. Закликаю вас до глибокого, правдивого, відповідального і відчайдушного пошуку. Запевняю, що Церква в цьому буде вашою провідницею і порадицею. Шукайте відповіді в Христовому Євангелії,

Лемківський Великдень

Лемківському Великодню передував йому Великий піст (40 днів). В цей період припинялися забави, обмежувалося споживання їжі. Дорослі і діти ходили до сповіді, щоб «очиститися» від гріхів і зла. Саме в цей час лемки дбали про обновки в одязі. Старші дівчата збиралися в одній із хат і виготовляли паперові квіти для оздоблення іконостасу в церкві та прикрашання своїх хиж.

Найсерйозніші приготування до Великодня починалися з Квітної неділі. У цей день святити «багнітки» — гілки верби, їх зв'язували скрученим льном, щоб газівка трималася купи. Освяченим багніткам надавали великого значення, їх тримали за образами, бо вони мають чудодійну силу. Ними виганяли на Юрій день перший раз худобу в поле; вперше на пасовисько, злегка торкаючись нею худоби, щоб здорова була і плідна; димом від запаленої багнітки скруювали хижу від пропасниці; її підкладали під кути новобудов; під час бурі палили, щоб таким способом вигнати нечистого з комина.

У Великоднім тижні лемки садили трохи комперів (картоплі) і сіяли трохи зерна, щоб був добрий урожай. Чоловіки наводили порядок на обійстю. Жінки — в хаті. Лемкинні заздалегідь готувалися до печення бабок і пасок. У Велику середу вони несли до свого єгомосця освячувати (молитвати) муку і яйця, з яких мали пекти паски. Частину цих продуктів залишали на плєбанії.

Пекли паски, переважно, у Великий четвер. У цей день не можна було нічого і ні в кого позичати, бо це роблять тільки «борськи» (чарівниці). Дуже важливо було, щоб паска вдалася — лемки вірили, що від того залежала доля сім'ї: якщо паска добре виростає — то вся сім'я доживе до наступної паски; якщо тісто западеться — то хтось з родини вмере в цьому році; якщо паска потріскає — когось чекала смерть; якщо завалилася на бік — можна було сподіватися пожежі.

Великодня п'ятниця для лемків була святом. Це був день великого посту. По всій Лемківщині в цей день не дзвонили в церквах, а тільки били у дерев'яну або залізну дошку (клепало). Це робили і в Страстний четвер на відправі, у перервах між читаннями 12-ти Євангелій.

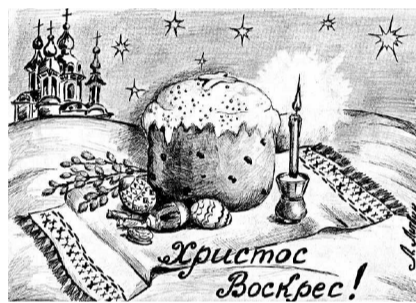
У суботу жінки і дівчата готували крашанки і розписували писанки, що вимагало неабиякого таланту і навичок. В залежності від кількості цибулиння отримували різні відтінки — від світло-цегляного до темно-каштанового. Широко використовували натуральні барвники: жолуді, шишки вільхи і ялини, засушені квітки шафрану, сік з ягід бузини, ожини чи столового бу-

ряка. Писанки перед фарбуванням воскували (писаком, наповненим розтопленим воском рисували орнамент на звареному яйці, а потім занурювали у холодну фарбу). Після усунення воску на фарбованому яйці залишається білий орнамент. Хлопці готували «сикавки», щоб у понеділок обливати дівчат.

Лемківський Великдень

Паски святити на Лемківщині перед світанком Великодня. Господар в льняній плахті ніс три величезних паски, а господиня — кошик з сиром, маслом, бриндзою, ковбасою, м'ясом, цвіклями, сіллю, яйцями, хрінном та ін. Після ранкового Великоднього Богослужіння кожна сім'я старалася якнайшвидше повернутися додому. Зі свяченим обходили все обійстя, «жеби одогнати всяку біду». З радісним «Христос Воскрес!» входили в хату. Тоді вся сім'я сідала снідати. Першим ілюся на Великдень свячене яйце, яке газда теревив і розрізав на стільки частин, скільки було членів сім'ї, подавав на свяченій пасці кусочок яйця і кожному урочисто промовляв: «Христос Воскрес!». Лише після цього починали сніданок.

Великдень святкували вдома, в гості ніхто ні до кого не ходив (за

повір'ям — щоб не занести до чужої хати біди, щоб не согрішити). В наступні дні лемки ходили в гості і приймали в себе родину. Дочка, яка була в невістках, відвідувала батьків і приносила їм свячених писанок. Хресні мами обдаровували писанками своїх похресників. Дівчата дарували писанки хлопцям.

У Світлий понеділок хлопці обливали дівчат водою (аби корови добре доїлися).

Протягом трьох днів Великодня хлопці від полудня до вечора видзвонювали, сповіщаючи землі і небу про Христове Воскресіння.

Третього дня Великодніх свят після обіду церковна процесія йшла на цвинтар посвячувати гроби. Священик відправляв панахиду за всіх усопших і разом з дяком обходив всі могили.

Великодня радість тривала не лише до Провідної неділі, а майже до Зелених свят.

Надія БАГІРОВА,

директор Монастирського обласного комунального музею лемківської культури і побуту.

слухаючи Боже Слово в сучасному контексті та в історії, яка багата на добрі приклади, що надихають і дозволяють мріяти та діяти сміливо.

Цього року наша Церква вшановує пам'ять і 150-річчя від народження великого князя Церкви митрополита Андрея Шептицького. Він був мудрим провідником, що вів свій народ і Церкву через найбільші випробування ХХ століття. Митрополит Андрей часто звертався до молодих людей, допомагаючи їм долати замішання міжвоєнного часу, коли перед ними так само гостро, як і сьогодні перед вами, поставали складні життєві вибори.

Митрополит був, якщо вживати сучасні терміни, успішною людиною свого часу. Проте й сьогодні його порада щодо успішності — як жити — залишається актуальною. Зокрема, у посланні «Про виховання молоді» 1942 року він писав: «Але кожному з молодих безумовно треба ідеалу бути добрим, а той великим християнином. До певної міри молодь мусить зрозуміти, що від того залежить успіх у досягненні інших ідеалів...». У час війни і тривоги він звертав увагу молоді на найважливіше — бути добрими, великими християнами — це той ключ, який дає нам відповідь на запитання вищезгаданої акторки, що робити з цим життям.

Доповненням до слів нашого великого Митрополита слугує думка Папи Франциска,

яку він висловив у цьогорічному посланні до молоді: «Дорогі хлопці і дівчата, у Христі ви знайдете сповнення вашого бажання добра і щастя. Лише Він може задовольнити ваші найглибші потреби, які так часто затуманені оманливими обіцянками світу». Він закликав молодь відважитися бути щасливою. Справді ж, істинне щастя потребує відваги!

Випробування породжують жертвність, а у вас, молодих людей, ще й невтомну творчість. Із глибокою повагою ставлюся до волонтерського молодіжного руху, що охопив наші спільноти й парафії. Ваша допомога воїнам, пораненим, вимушеним переселенцям із території конфлікту та всім, хто страждає від війни на Сході України, ваша відданість, винахідливість і щирість надихають усіх та є конкретною справою милосердя, про яку так часто говорить Господь в Євангелії. Не опускайте рук, допомагайте тим, до кого можете дотягнутися. І нехай із часом ваша жертвність не маліє, а навпаки, створюючи волонтерську молодіжну мережу, буде зв'язки, що стануть фундаментом для нових структур добра, яких так бракує Україні, і початком справжніх змін у суспільстві, що буде об'єднаним, міцним і справедливим в часи миру, котрий неодмінно настане.

Окремо хочу звернутися до молодих воїнів. Дорогі друзі і брати! Саме на вашу долю випало випробування і важке завдання боронити нашу Батьківщину від ворогів. Ви прийняли на себе цей виклик і виявляєте подиву гідну витривалість і самопосвяту. Тож коли ми сьогодні говоримо, що молоді люди «мають жити для України», то думаємо передусім про вас. Дивлячись на ваш подвиг, який здійснюєте з дня на день вірно і витри-

вало, не можемо не визнати, що ви стали на дорогу повноти життя, бо повнота життя міститься в любові. А що таке любов? Наш Спаситель запевняє, що «ніхто не спроможен любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів своє життя віддає» (Ів. 15, 13). Перефразовуючи Христа, можемо сказати, що ніхто не спроможений жити більшою повнотою життя, як той, хто готовий саме своє земне життя віддати в посвяту з любові до ближніх, з любові до рідної землі. Пам'ятайте, що Церква-мати неустанно молиться за вас, підтримує вас і разом із вашими земними матерями чекає на вас вдома.

Протягом цього року шукатиму всіх нагод, щоб якомога частіше слухати вас, дорогі молоді вірні нашої Церкви, надихатися вашою відчайдушністю і вчитися вашої сміливості. Разом із тим, бажаючи, щоб наші зустрічі мали систематичний характер, дам вам невеличке «домашнє завдання». Слідом за Папою Франциском хочу закликати вас частіше читати Святе Письмо: у ньому знайдете багато відповідей на запитання, які вже стоять перед вами і ще постануть у майбутньому.

Діліться одне з одним тим Божим словом, яке почуєте, роздумуючи над текстами Святого Письма, беручи участь у молитовному житті Церкви та власному досвіді духовного життя. Будьте відкритими на Божий поклик до священничого

і монашого стану і ніколи не бійтеся зробити власний життєвий вибір на користь Бога та Його Істини. Користайтеся зі своїх творчих дарів, поширюйте християнську мудрість там, де ви є: у соціальних мережах та на веб-сайтах, на радіо і телебаченні, під час особистого спілкування та за інших нагод. Нехай Божа мудрість, за словами митрополита Андрея, стане потужною рушійною силою, яка поведе вас у майбутнє, — силою, яка преобразатиме молоді уми, ваші і ваших ровесників. Саме ця Мудрість щоразу більше даватиме вам розуміння, що робити з власним життям, який його сенс. І воно стане прекрасним.

Благословення Господня на вас!

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, в Акафістову суботу, 28 березня 2015 року Божого

Великдень

Христове Воскресіння, як історичний факт, сталося на перший по суботі день, тобто у неділю. Тому християни почали святкувати цей день — неділю. Для євреїв часів Ісуса число 8 (вісім) символізувало настання нових месіанських часів. Тому часто неділю у старохристиянських текстах називали і восьмим днем тижня, тобто месіанським.

Великдень — Світлий празник Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа — є найстаршим і найбільшим християнським святом. На Великдень Христова Церква прославляє найголовніший історичний факт — Воскресіння Христова. Христове Воскресіння є фундаментом християнської віри, без Христового Воскресіння ані християнська проповідь немає жодного сенсу, ані християнська віра немає жодного смислу.

Офіційна назва цього християнського свята є Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа, а також Пасха та Неділя Воскресіння Господнього.

Назва Пасха походить від старогребейського «песах», що означає «перескочити», «перейти». Юдеї відзначали це свято, як день визволення Ізраїлю з єгипетського рабства. Християни надали цьому святу також подібного значення, святкуючи Визволення людства з неволі гріха, смерті й диявола.

Народні назви цього християнського свята дуже різні: українська — Великдень (великий день), Lieldienas — Найвищий день (латиська), Velykos — Великий (литовська) — тобто Великий день; Wielkanoc (пол.), Velká noc (словацька), Velikanoc (словенська), Velikonoc (чесь.) — тобто Велика ніч; Ускрс (серб.), Uskrs (хорв.) — Воскресіння; Πάσχα (грец.), Pasg (валійська), Pasen (голанд.), Påske (данська), Pascua (галісійська), Pasqua (італ.) — тобто Паска. А от точне походження англійського — Easter, німецького — Ostern, хорватського — Vazam — невідоме і спірне.

У II столітті виник спір між християнами коли відзначати Великдень. Частина християн в Малій Азії відзначала Великдень за єврейським календарем, тобто 14 нісана. Нікейський собор постановив, що християни мають відзначати Великдень першої неділі після повного місяця, який буває після 21 березня. Оскільки місяць є повним у різні

дні після 21 березня то і Великдень відповідно відзначається кожного року у різний час, але завжди у неділю.

Різниця між григоріанським і юліанським календарем спричиняє також різницю між відзначанням Великодня.

За григоріанським календарем дата Великодня припадає між 22 березня і 25 квітня, відповідно за юліанським від 4 квітня до 8 травня.

VI Вселенський собор 691 року розтягнув святкування Великодня на цілий Світлий тиждень.

Неділя є також стародревнім щотижневим християнським святом, під час якого Церква згадує Христове Воскресіння.

Стародревнім християнським звичаєм є також розпочинати Велекодні богослужіння опівночі.

Благодатний Вогонь — що його багато хто рекламує, як надприродне чудо, є звичайним обрядом, для якого Православна Церква в Єрусалимі має окремий чин — Чин Благодатного вогню. Цей Чин має своє походження зі старохристиянських часів, коли літургійні відправи Великодня тісно пов'язувались зі символом вогню, як символом Світла — Христа, який просвічує вірних.

Латинська Церква зберегла також подібний звичай. Перед Великодними чванням християни римського обряду посвячують вогонь, який потім вноситься у формі палаючої свічі в церкву з окликом: «Світло Христове». Сама запалена свіча символізує Христа, який розганяє морок гріха, символізує також вогняний стовп, який провадив Ізраїля через пустелю, а також світильник, з яким Церква спішить на зустріч Своему Обручнику — Христові.

На Великдень у старохристиянські часи оглашенні приймали Таїнства християнської ініціації — Св. Хрещення, Св. Миро-

помазання і Пресвяту Євхаристію. Новоохрищені цілий світлий тиждень зодягалися у білі одежі — символ нової чистоти, яку їм дарував Христос.

В багатьох європейських народів зберігся звичай уночі з Великої Суботи на Великдень палити великі вогнища на знак того, що Христос переміг темряву поганства.

Звичай розфарбовувати яйця не є тільки український. Цей звичай відомий усім європейським народам. Українці надали йому питомих рис, розфарбовуючи яйця звиклими в українській народній культурі орнаментами. Звичай розфарбовувати, а потім розбивати яйця символізує нове життя. Тобто, яким би гарним не було туземне життя, воно мусить відійти і дати місце новому життю. Розбивання свяченого яйця також символізує Воскресіння, яке чекає кожного християнина. Старе християнське передання пов'язує звичай розфарбовувати яйця зі св. Марією Магдалиною, яка проповідувала римському цісарю Тиберію про Христове воскресіння. Як приклад, свята взяла яйце, яке,

хоч і гарне, мусить позбутися своєї шкарлупки, щоб з нього вийшло курча, нове життя.

Український звичай Великоднього сніданку символізує собою багатство Небесного столу в Домі Отця. За старим українським звичаєм, коли родина зібралася на Великодній сніданок, найстарший член родини ділиться з усіма присутніми свяченим яйцем — символом нового життя в Христі, бажаючи кожному зокрема різних Божих благословень.

У візантійсько-українському обряді Великодні Богослужіння розпочинаються обходом довкола церкви у супроводі дзвонів — цей обхід символізує жінок мироносиць, які зранку прийшли до Божого Гробу.

Древній звичай Східної Церкви читання Євангелії у цей день на Літургії різними мовами символізує те, що Христова наука голоситься по всьому світі різними мовами.

Відвідування цвинтарів у Світлому тижні означає віру християн у воскресіння.

о. Орест-Дмитро Вільчинський

Яке значення має культура для нашого життя?

Слово „культура” останнім часом на устах багатьох людей. Різні люди по-різному підходять до цієї тематики. Більшість тих, хто зацікавлений культурою, розуміючи її важливість у житті народу, нарікають, що державна влада дуже мало уваги присвячує культурі, а головний їхній аргумент — це нікчемний відсоток державного бюджету, виділений на сферу культури..

Це, напевно, правда, бо відповідальні за інститути культури особи досить голосно говорять про брак фінансової підтримки.

Цю тему можна розвивати, але нехай це роблять ті люди, які мають до цілої проблематики безпосередній стосунок. Нас цікавить більше, яке значення має культура для нашого суспільного життя. Усвідомлюючи, що термін „культура” має два можливих значення — загальної та особистої культури, хочемо сьогодні зупинитися на тій першій.

Про особисту культуру треба говорити окремо, що з Божою допомогою надіємося зробити іншим разом, бо і це питання дуже важливе в житті народу.

Сьогодні, отже, поговоримо про загальну культуру. Її можна окреслити як суму мис-

тецьких надбань. Хоча далі постараємося пояснити, що йдеться не лише про речі як носії краси, а що в тій сумі надбань важливу роль посідає також людина.

До творів культури належать: література, музика, образотворче мистецтво, скульптура, архітектура, театр, кінематографія та інші речі, які як спільну рису мають те, що є носіями краси.

Ці твори культури можуть бути створені як професійними, так і народними митцями. Деякі з них призначені для того, щоб їх оглядали, інші ж належать до так званого прикладного мистецтва, це речі, які вживаються в щоденному житті.

Народи пишаються своїми культурними надбаннями, бережуть їх, водночас стараючись робити їх живими елементами суспіль-

ного життя. І це правильно, бо за допомогою цих культурних надбань народи духовно розвиваються, ушляхетнюються, підносять рівень свого світосприймання.

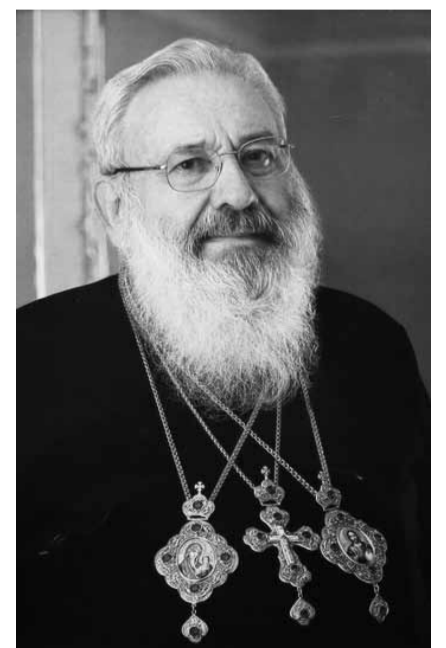
У житті людини дуже важливі є почуття правди і добра. Культура доповнює ці два елементи ще поняттям краси.

Було б корисно замислитися над сучасним станом культури в українському суспільстві, старатися пізнати її надбання та з'ясувати, як те духовне багатство ми можемо й повинні використати на благо нашого народу.

Будучи народом дуже багатим на культурні надбання, чи можемо собі дозволити ними легковажити?

Тут ідеться не тільки про їх збереження, а про використання їх для плекання відчуття правди, добра та краси в житті громадян. У минулому столітті теренами України перекотилися дві страшні війни, різні нищівні окупації, був Голодомор та довгий період заперечення людської гідності.

Це все залишило глибокі рани на психіці нашого народу. На щастя, не

Блаженніший Любомир Гузар.

вдалося знищити всіх культурних надбань.

Живе запитання: наскільки ми готові лікувати наші душі, черпаючи зі скарбниці того, що збереглося?

Було б великим промахом недооцінити важливість культури. Це вже було сказано вище, але, на нашу думку, на цьому треба часто наголо-

УПЦ МП юридично визнала Крим частиною Росії та передала їй дві єпархії

У редакції програми ТСН.Тиждень опинилися документи, які свідчать про те, що найвищі керівники Української православної церкви Московського патріархату юридично визнали Крим частиною Росії, передавши усе майно двох кримських єпархій на баланс Російської церкви. Народні депутати вже приготували колективне звернення до керівництва держави і правоохоронних органів з цього приводу.

Ось уже рік Українська православна церква Московського патріархату не може визначитися, з ким вона — з Україною чи з російським начальством — патріархом Кирилом. Під час війни на Сході ми ні разу не почули від нового предстоятеля УПЦ МП Онуфрія слів підтримки української армії, ні разу не почули слів про Росію, як країну-агресора.

„Я не політик, я на це питання не можу вам відповісти”, — виправдовується предстоятель УПЦ МП митрополит Онуфрій.

При цьому священники Української православної церкви Московського патріархату не гребували допомогати терористам на Сході. Російська православна церква, по суті, благословила війну на Донбасі, а її адепти давно вбивають українців під знаменами РПА — російської православної армії.

А трохи раніше Росія анексувала Крим. І на півострові лишилися майно і прихожани трьох єпархій Української церкви. Між УПЦ і РПЦ велика різниця, спільним є лише духовний центр — Московський патріархат. Юридично, економічно і організаційно — це дві абсолютно самостійні церкви. Принаймні так здавалося усім, окрім керівництва Української православної церкви Московського патріархату предстоятеля Онуфрія та керуючого справами Антонія. Вони після смерті митрополита Володимира ведуть проросійську політику. Та ніхто не очікував, що вони віддадуть частину прав та майно двох єпархій УПЦ МП у Криму Російській церкві.

„Почався процес тихої передачі юридично кримських єпархій в лоно Російської церкви. Ми довго не могли повірити, що таке могло

статися, аж поки не побачили скандальне рішення священного синоду Української православної церкви. Ще влітку і наприкінці 2014-го єпископи УПЦ МП фактично і юридично визнали Крим російським”, — говорить провідний науковий співробітник відділення релігієзнавства Інституту філософії Олександр Саган.

Так, у червні, а потім у грудні 2014 року синод прийняв зміни до статутів двох із трьох кримських єпархій.

„Юридично і де-факто, судячи з тих змін, які внесені до статуту, і власне, там прямо написано, що розміщеним центром Сімферопольської і Кримської єпархій є Республіка Крим, яка є суб'єктом Російської Федерації. Тим самим фактично визнана анексія Криму Російською Федерацією, що, на мій погляд, є державною зрадою. Фактично відбулася завульована передача цих двох єпархій Російській церкві”, — уточняє Саган.

Нові статуси вже зареєстровані в Федеральній податковій службі Росії. І найголовніше — згідно зі статутом, усе майно, що

належить єпархіям і її канонічним підрозділам, є майном Російської православної церкви. Тобто, за рішенням синоду УПЦ МП на чолі з митрополитом Київським Онуфрієм, який на виборах предстоятеля був фаворитом Кирила, усе майно Феодосійської і Сімферопольської єпархій оголошено власністю Російської церкви.

„Така передача повинна бути узгоджена церквою із державою, оскільки держава свого часу надавала дуже багато земельних ділянок у безоплатне користування для церковних парафій і монастирів”, — наголошує Саган.

Тож, члени синоду і керівництво УПЦ МП стали фактично співучасниками незаконного захоплення державного майна на території Криму Росією. Окрім цього, члени синоду наділили величезними повноваженнями патріарха Кирила в управлінні кримськими єпархіями. Наприклад, усі примірники бланків, штампів та печаток затверджує не тільки митрополит Київський, а й особисто патріарх Кирило. Останній має право вето на рівні зі священним синодом Української церкви. Призначати керуючих кримськими єпархіями можна тільки з письмового благословення Кирила. І найцікавіше — усі фінанси кримські єпархії УПЦ МП відтепер перераховуватимуть Москві.

За такі дії керівництва Української православної церкви МП, каже юрист, настає кримінальна відповідальність. І не інакше, як зрадою державі, це не назвеш.

„За такі дії Кримінальним кодексом України передбачено як мінімум дві статті — це 111-та (державна зрада) і стаття 191-ша (незаконне заволодіння майном, використовуючи своє службове становище). Санкція статей передбачає до 15 років ув'язнення. Так, ці особи, які брали участь в отаких незаконних діях, можуть бути заграбованими”, — уточняє юрист Іван Боднарук.

Управляючий справами УПЦ МП Владика Антоній — де-юре є другою людиною в церкві, а де-факто Московський патріарх Кирило впливає на всі процеси в Українській церкві не через предстоятеля Онуфрія, а саме через митрополита Антонія. Напевно, Антоній знав, коли пропонував членам синоду підписувати змінені статuti, що там.

За даними ТСН, саме керуючий справами УПЦ МП Антоній, який дуже наближений до патріарха Кирила, із благословення останнього повернув авантюру з переєстрацією статутів і фактичною передачею кримських єпархій Росії. Саме Антоній переконав предстоятеля церкви Онуфрія зрадити свою державу.

„Основні виконавці митрополит Антоній і Онуфрій були в курсі цих усіх справ. Онуфрій і Антоній на сьогодні не є самостійними гравцями у цьому питанні. Державі Україна повинна зробити висновки з цього скандалу, яка склалася в Криму, тому що наступними будуть Донецька і Луганська області — завтра подібні речі відбуватимуться і там”, — переконаний провідний науковий співробітник відділення релігієзнавства Інституту філософії Олександр Саган.

Зараз керівництво держави має звернути увагу на несамостійність Антонія та Онуфрія в керівництві Української православної церкви. Усі забаганки патріарха Кирила останні виконують усупереч інтересам держави. І не хочеться, щоб завтра або післязавтра ми знов лише констатували чергову зраду мільйонів вірників і України.

Тим часом бойовики на Луганщині розтрощили вісім православних церков. Про це повідомив голова Луганської облдержадміністрації Геннадій Москаль. Це наче підтвердження того, за який „православний мир” воюють росіяни та їхні найманці на Донбасі.

Сергій Гальченко
за risu.org.ua

шувати, бо годі бути справді зрілим народом, не віддаючи належне культурі.

Цю правду можна легко довести, якщо звернути увагу на роль культури в збереженні нашої національної ідентичності.

Дев'ятнадцяте та минуле століття завжди будемо розцінювати з подивом, бо, незважаючи на те, що нам довелося пережити, ми не перестали бути собою головно завдяки культурі.

Сьогодні, на порозі великих змін в житті нашого народу, не можемо собі навіть уявити здійснення оправданих мрій існування вповні самобутнього суспільства без продовження процесу розвитку культури.

Саме збереження минулого та розвиток у майбутньому допоможуть нам свідомо стати одним народом.

Без такої свідомості ми можемо дуже легко стати жертвою всіх, хто прагне бачити нас поділеними, посвареними, а тому слабкими.

У 70-80-х роках минулого століття мав я нагоду відвідувати українські поселення в різних країнах на різних континентах.

Те, що особливо впало мені в око, була роль в житті наших громад Тараса Григоровича Шевченка. Великі поселення зазвичай мали у своїй країні відповідний пам'ятник Кобзаря, який дуже шанували.

Для прикладу — на відкритті пам'ятника Шевченку у Вашингтоні зібралось коло

100 000 українців. На відкриття такого пам'ятника в місцевості Енкарнаціон в Парагваї прибула майже вся українська громада, незалежно від віку, віровизнання, освіти.

Не в кожній країні була можливість поставити пам'ятник нашому геніальному поетові, але неухильно в кожній громаді, яку я відвідував в лютому чи березні, готували шевченківський концерт.

Постать Тараса Шевченка об'єднувала всіх тих вихідців з України, з яких дехто жив поза межами Батьківщини чи то кілька років, чи понад півстоліття.

Майже в кожному випадку вони декламували вірші, співали пісні на слова Шевченка, але, що найважливіше — були дуже раді своїй присутності на такому святкуванні.

Не сміємо забути, що носіями культури також є люди талановиті і творчі, які щиро бажують розвинути Богом дані таланти. Саме такі люди стають носіями культури та заслуговують на пошану і пам'ять. Будемо нову Україну. Попри всі інші державотворчі елементи, не занехаймо культури, бо цей дар більше від будь-якого іншого зробить Україну улюбленим домом для нашого народу та могутнім, миротворчим, гідним міжнародної уваги та пошани членом людства.

† ЛЮБОМИР

Упокоївся ієромонах Мелетій Білинський ЧСВВ

Повідомляємо, що 28 березня 2015 р., Б., у Варшаві, упокоївся у Господі на 94-му році життя, 80-му році чернечого покликання, 71-му священства, світлої пам'яті: ієромонах Мелетій Білинський ЧСВВ, Член Святопокровської Провінції у Польщі, виступивший протоігумен василіанського Чину в Польщі та довголітній душпастир греко-католицьких парафій у Польщі.

Отець Мелетій Михайло Білинський народився 4 березня 1921 року в с. Товстобабі (сьогодні: с. Високе, Тисменицького району Тернопільської області) як наймолодший із четверо дітей Йосифа і Сильвестри Білинських. Закінчивши початкову школу в рідному селі, був прийнятий до василіанського Місійного інституту в Бучачі, де закінчив гімназіальну і середню школи. 29.08.1935 року прийнятий до василіанського новіціату в Крехові, перші чернечі обіти склав 25.04.1937 року, а урочисті довічні обіти в Чині Святого Василя Великого — 27.09.1942 року в м. Кристинополі (сьогодні: Червоноград). В роках 1941 — 1946, вже

серед воєнної завірюхи, проходив богословські студії у василіанському

(Закінчення на 10 сторінці)

Упокоївся ієромонах Мелетій Білинський ЧСВВ

(Продовження з 9 сторінки)

чині, дияконські свячення прийняв 28.08.1944, а священнічч — 3.09.1944 року в Соборі св. Юрія у Львові з рук Преосвященного Никити Будки.

Після закінчення II світової війни опинився в Польщі. Комуністична влада заборонила служіння яких-небудь греко-католицьких богослужінь, тому, як багато наших священників, о. Мелетій служив сотрудником у римо-католицьких парафіях, спершу в Неґові б. Вишкова, а відтак в роках 1950-1968 та 1971-1978 в Старому Курові, неподалік міста Ґожув Велькопольські. В роках 1968-1970 служив в греко-католицькому душпастирстві в Ярославі б. Перемишля, а від 1978 року в Тшебяткові і Свідвіні.

В роках 1968-1971 студював пасторальне богослов'я на Люблинському Католицькому Університеті (KUL).

У 1982 призначений настоятелем монастиря у Венгожеві, звідки обслуговував греко-католицькі парафії у Венгожеві й околицях. Він підписав угоду з євангеліцько-лютеранською парафією в Ґіжицьку про орендування їхнього храму у Венгожеві. З цього часу греко-католики, перейшовши туди з римо-католицького храму св. Ап. Петра і Павла, мають храм вповні до свого розпорядження. Храм від війни був майже невживаний, тож о. Мелетію прийшлося про- водити тут ґрунтовні ремонтні роботи.

У 1985 році був обраний Протоігуменом василіанської Провінції у Польщі. Воднораз став парохом варшавської парафії. Тоді організував парафіяльний хор, який співав під проводом Романа Реваковича. Після закінчення цього служіння коротко служив у Венгожеві, відтак в Ольштині, а у 1991 році, за волею настоятелів переїхав до Варшави.

Це період, коли греко-католицька церква, а з нею також чернечі чини і згромадження в Україні виходять з підпілля. В рамках допомоги василіанам з України, у варшавському монастирі організується навчання для василіанських братів-семинаристів. Отець Мелетій, який дуже дбав про чистоту церковних обрядів і гарно співав, стає для них вчителем літурґіки і церковного співу, а воднораз також дуже любленим духівником і сповідником. Паралельно виконує ще й інші служіння: провінційного економа, провінційного консультора (радника) і протоконсультора, а від 1998 року — монастирського консультора і економа.

Як знак признання для його ревного служіння, Святіший Отець, св. Папа Іван Павло II у 1994 році нагородив його медаллю „Pro Ecclesia et Pontifice”.

З початків 2000-них років щораз більше занепадає на здоров'ю (починає хворіти на очі і поступенно втрачати зір). Його служіння обмежується до служіння Літурґії і слухання сповідей, потім вже й на це не вистачає сил, тож його служіння щораз більше переходить у служіння жертви, терпеливого перенесення всіх невідгод недуги і похилого віку, та у служіння молитви — тихої і витривалої молитви. Не може читати Молитвослова, тож вся його хорова молитва проходить на вервиці. І упокоївся з вервицею в руках.

До останнього дня був при свідомості, ніколи не скаржився. Його тихість і терпеливість, а при тому й почуття гумору, були подиву гідні. Ніхто ніколи не почув з його уст скарги, що йому тяжко, що старість важка.

Маємо велику надію, що зараз він вже отримав нагороду за своє вірне, повне посвяти і ревності чернече життя і пастирське служіння. Нехай з Богом спочиває. Вічна Йому пам'ять!

Єпархіальний художній біблійний конкурс для дітей та молоді 2015

Правила конкурсу:

1. Художній конкурс:
 - „Біблійні оповідання з Діань Апостолів”;
2. Мета конкурсу:
 - поглиблення знання про Святе Письмо
 - поглиблення християнського життя
 - скріплення релігійної ідентичності
 - зацікавлення Святим Письмом в родині
3. Учасники:
 - діти дошкільного віку
 - учні початкової школи — клас I
 - учні початкової школи — клас II
 - учні початкової школи — клас III
 - учні початкової школи — клас IV
 - учні початкової школи — клас V
 - учні початкової школи — клас VI
 - учні гімназії
4. Організатори та правила конкурсу
 - Організатори: Конкурс відбувається за благословенням Вроцлавсько-Ґданської Єпископа Кир Володимира Ющак.
 - Організатори: Єпархіальний Катехитичний Відділ та Комісія до Справ Дітей та Молоді Вроцлавсько-Ґданської Єпархії.
 - роботи повинні бути самостійні, раніше не публіковані, та не нагороджувані на інших конкурсах
 - кожна робота повинна бути підписана: ім'я та прізвище, вік, адреса, ім'я та прізвище катехита, назва парафії, назва біблійної історії, праці можуть бути виконані у форматі А3 та А4
 - учасники несуть кошти виготовлення та переслання робіт
 - організатори застерігають собі право не повертати і публікувати конкурсні роботи
5. Призи:
 - переможці конкурсів отримують нагороди фінансовані організаторами
 - переможці конкурсів отримують нагороди на з'їздах дітей у 2015 р. в Білому Борі та в Лігніці.
6. Час надсилання праць:
 - виготовлені роботи слід надсилати до 25 квітня 2015 року за адресою:

ks. Arkadiusz Trochanowski
ul. Osiedle Dolne Miasto 26/3
78-600 Wałcz

Душпастирська Комісія до справ дітей та молоді Вроцлавсько — Ґданської Єпархії
о. д-р Аркадій Трохановський
Катехитичний Відділ
Вроцлавсько — Ґданської Єпархії
о. д-р Ярослав Роман

Конкурс біблійного знання

Правила V Біблійної олімпіади
ВРОЦЛАВСЬКО-ҐДАНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ
з книги Нового Завіту „Діань Апостолів”

Почесний патронат: реосвященний Владика Кир
Володимир Ющак

Організатори: Комісія до справ дітей та молоді
Катехитичний Відділ Вроцлавсько-Ґданської
Єпархії,

Учасники: учні з гімназії та середніх шкіл
з Вроцлавсько-Ґданської Єпархії.

Мета конкурсу:

1. Поглибити знання про життя перших християнських спільнот.
2. Показати вартості Святого Письма в житті людини.
3. Поглибити віру та формувати християнську поставу на підвалинах Божого Слова.
4. Розбудити до більшого зацікавлення Святим Письмом і активності на катехизі, у школі та вдома.

Етапи Біблійної Олімпіади:

I етап — шкільно-парафіяльний:

1. Кожний парох отримає запитання до I етапу біблійного конкурсу.
2. У I етапі обов'язує знання з:
 - Знання з Діань Апостолів, розділи 1 — 12.
 - Загальні інформації про автора Діань Апостолів.
3. I етап провести до 25 квітня 2015 р.
4. До 30 квітня 2015 р. просимо зголосити по двох переможців з гімназії та середніх шкіл.
5. У Комісії яка буде оцінювати праці учасників конкурсу можуть бути священники, катехити та вчителі української мови, щонайменше дві особи.
6. Час призначений для відповідей — 45 хвилин.
7. Переможців парафіяльного етапу зголосити до о. д-р Аркадія Трохановського.
8. Переможці із парафіяльного етапу візмуть участь в II фінальному етапі.
9. Конкурс відбудеться на основі Святого Письма Старого та Нового Завіту виданого видавництвом МІСІОНЕР з 2007 р. та найновіші видання видавництва МІСІОНЕР.

II етап — Єпархіально-фінальний:

1. II фінальний етап відбудеться 9 травні 2015 р. у Познані.
2. У II фінальному етапі обов'язує знання з:
 - Знання про життя автора Діань Апостолів.
 - Знання з Діань Апостолів, розділи 1-28.
3. Учасники фінального конкурсу приїжджають на власний кошт.
4. Лауреати та учасники фіналу отримують нагороди.

Душпастирська Комісія до справ дітей та молоді
Вроцлавсько-Ґданської Єпархії
о. д-р Аркадій Трохановський

Катехитичний Відділ
Вроцлавсько-Ґданської Єпархії
о. д-р Ярослав Роман

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редакція на громадських засадах. Редагує колегія: **Богдан Тхір** (т) — секретар редакції (тел./факс дом. 89 761 04 21), **прот. Богдан Степан** - координатор від Перемисько-Варшавської архієпархії, **о. Аркадій Трохановський** — координатор від Вроцлавсько-Ґданської єпархії, **прот. Богдан Панчак** — богословська колонка, **Дарій Гаврилець** — технічна редакція. Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції. Матеріалів не замовляємо не відсилаємо. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти. Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах або у чітких рукописах.

Kuria bp., ul. Basztowa 13, 37-700 **Przemysł**, tel./fax 16 678-78-68
e-mail: kuria@przemyslgr.opoka.org.pl
Kuria bp., Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77,
fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl
Adres «BLAHOWIST»; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie,
redakcji: tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl
Bank Spółdzielczy w Górowie II, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001